

กรอบการพัฒนากาเกษตรเชิงพื้นที่
ตำบลท่าแฝก ปี ๒๕๖๙

สำนักงานเกษตรอำเภอน้ำปาด
จังหวัดอุดรดิถ์

คำนำ

แผนพัฒนาการเกษตรตำบลท่าแฝก อำเภอน้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์ ปี ๒๕๖๙ ของสำนักงานเกษตรอำเภอน้ำปาด ได้มีการจัดทำขึ้นตามแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒ ซึ่งมีการกำหนดแนวทางจัดทำให้มีความสอดคล้องกับแผนแม่บทประเด็นเร่งด่วน ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และวาระการขับเคลื่อนจังหวัดอุตรดิตถ์ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์จุดอ่อน – จุดแข็ง – โอกาส – ภาวะคุกคาม (SWOT) ของอำเภอ มุ่งเน้นถึงสถานการณ์และสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบัน และให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของคนในชุมชนให้มากที่สุด โดยกำหนดกระบวนการขั้นตอนการจัดทำ และเค้าโครงรูปแบบของแผนพัฒนาการเกษตรให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล ตามแผนพัฒนาการเกษตรฉบับนี้ ผู้จัดทำขอขอบพระคุณ หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรทุกท่าน ที่ร่วมกันให้ข้อมูลและความร่วมมือเป็นอย่างดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอนี้จะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรและอาชีพทางการเกษตรในอำเภอน้ำปาดให้ดีขึ้น เกิดความมั่นคง และยั่งยืนสืบไป

สำนักงานเกษตรอำเภอน้ำปาด

กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ .

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

สารบัญตาราง

สารบัญภาพ

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

ข้อมูลด้านกายภาพ

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๑
๑.๒ อาณาเขต	๑
๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	๒
๒. ลักษณะภูมิประเทศ	
๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	๒
๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน	๓
๒.๓ กลุ่มชุดดิน	๔
๓. ลักษณะภูมิอากาศ	
๓.๑ ฤดูกาล	๗
๓.๒ ปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิ	๗
๔. เส้นทางคมนาคม	
๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล	๗
๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ	๗
๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	
๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ	๘
๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ	๑๐
๖. การใช้ประโยชน์ที่ดิน	๑๐

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

๑. ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญ	๑๔
------------------------------	----

ข้อมูลด้านสังคม

๑. ข้อมูลเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร	
๑.๑ เกษตรกร	๑๒
๑.๒ องค์กรและสถาบันเกษตรกร	๑๕

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบล

๑.๑ แหล่งน้ำหลัก	๑๘
๑.๒ พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๑๘
๑.๓ สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต	๒๑
๑.๔ ปฏิทินการเพาะปลูก	๒๒
๑.๕ ต้นทุนการผลิต	๒๒
๑.๖ สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด	๒๓
๑.๗ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่	๒๔

๒. การวิเคราะห์ Supply chain

๒๔

บทที่ ๓ บทสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

๑. แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการ	๒๖
๒. สรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๒๖

บรรณานุกรม

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๑	แสดงเขตการปกครอง	๒
๒	แสดงสรุปเขตการปกครอง	๒
๓	แสดงพื้นที่ป่าไม้	๓
๔	แสดงข้อมูลฤดูกาล	๔
๕	แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝน และอุณหภูมิเฉลี่ย ๕ ปี	๔
๖	แสดงแหล่งน้ำธรรมชาติ ตำบลท่าแฝก	๑๑
๗	แสดงข้อมูลบ่อบาดาล	๑๑
๘	แสดงข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลท่าแฝก อำเภอน้ำปาด จังหวัดอุดรดิตถ์	๑๒
๙	แสดงข้อมูลด้านพืช	๑๒
๑๐	แสดงข้อมูลด้านปศุสัตว์	๑๓
๑๑	แสดงจำนวนครัวเรือน และประชากร	๑๔
๑๒	แสดงจำนวนหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ	๑๔
๑๓	แสดงจำนวนลักษณะการประกอบอาชีพ	๑๕
๑๔	แสดงจำนวนลักษณะการถือครองที่ดิน	๑๖
๑๕	แสดงจำนวนประเภทเอกสารสิทธิ์	๑๖
๑๖	แสดงจำนวนวัดและสำนักสงฆ์ตำบลท่าแฝก	๑๗
๑๗	แสดงรายชื่อหมอสู่วิญญ	๑๗
๑๘	แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร	๑๗
๑๙	แสดงข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	๑๘
๒๐	แสดงข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ	๑๙
๒๑	แสดงข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์	๑๙
๒๒	แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร	๒๐
๒๓	แสดงจำนวนอาสาสมัครเกษตร	๒๑
๒๔	แสดงข้อมูลศูนย์หลักและศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๒๒
๒๕	แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่	๒๓
๒๖	๒แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๒๓

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๒๗	แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอป่าปอ จังหวัดอุดรธานี	๒๕
๒๘	แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตามชั้นความเหมาะสม	๒๖
๒๙	แสดงปริมาณการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๒๗
๓๐	แสดงต้นทุนการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ต่อไร่ ปี ๒๕๖๙	๒๘
๓๑	แสดงองค์ประกอบเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่	๓๐
๓๒	แสดงการวิเคราะห์ Supply chain ของสินค้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๓๑
๓๓	แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)	๓๑
๓๔	แสดงสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๓๒
๓๕	แสดงสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๓๓

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
๑	แผนที่แสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอ	๑
๒	แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอ	๓
๓	แผนที่แสดงความลาดชันอำเภอ	๔
๔	แผนที่แสดงกลุ่มชุดดินอำเภอ	๘
๕	แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินอำเภอ	๑๓
๖	แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกสับปะรด	๒๖
๗	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกสับปะรด (พื้นที่ปลูกจริง)	๒๗
๘	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกสับปะรด ตามระดับชั้นความเหมาะสม	๒๘
๙	แสดงปฏิทินการเพาะปลูกสับปะรด	๒๙
๑๐	แสดงวิธีการตลาดอำเภอ	๓๐

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

- การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตการปกครอง แบ่งเป็น ๑ ตำบล ๙ หมู่บ้าน
- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองเป็น องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จำนวน ๑ แห่ง

ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครอง อำเภอ น้ำปาด จังหวัดอุดรดิตถ์

ตำบล หมู่ที่	ตำบลท่าแฝก
๑	บ้านจอมถ้ำ
๒	บ้านจอมมด
๓	บ้านจอมสัก
๔	บ้านห้วยผึ้ง
๕	บ้านปากกั้ง
๖	บ้านเด่นยาว
๗	บ้านวังน้ำตัน
๘	บ้านห้วยไผ่
๙	บ้านผาผึ้งน้อย

ที่มา: ที่ว่าการอำเภอ น้ำปาด จังหวัดอุดรดิตถ์, พ.ศ. ๒๕๖๙

ตารางที่ ๒ แสดงสรุปเขตการปกครอง

ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด (ไร่)	อบต	เทศบาล ตำบล	จำนวน หมู่บ้าน	จำนวนบ้าน (ครัวเรือน)
ท่าแฝก	๓๘๓,๕๓๗.๐๐	๓๘๓,๕๓๗.๐๐	-	๙	๑,๕๓๕

ที่มา ๑: <https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๙

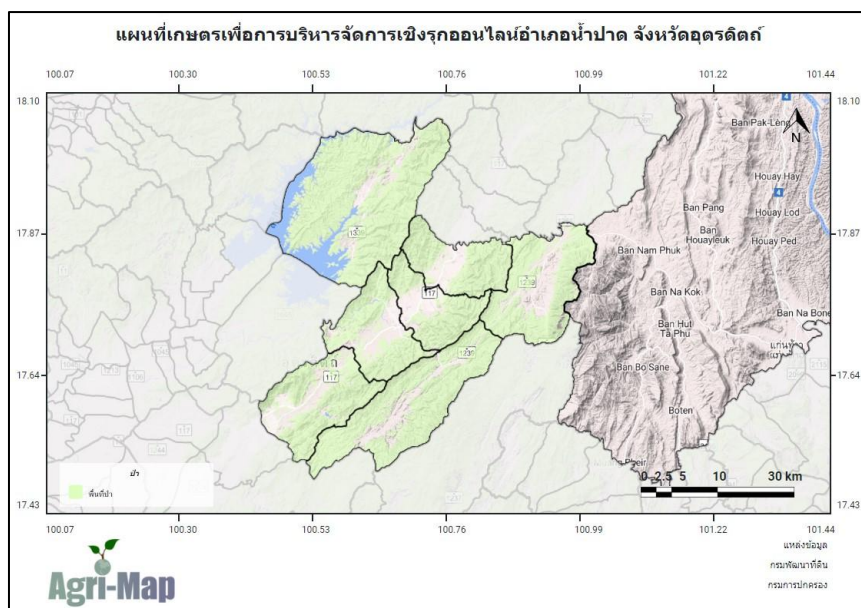
๒: สำนักทะเบียนอำเภอ น้ำปาด, พ.ศ. ๒๕๖๙

๓: สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบล น้ำปาด, พ.ศ. ๒๕๖๙

๒. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

ตำบลท่าแฝก อำเภอ น้ำปาด จังหวัดอุดรดิตถ์ มีสภาพพื้นที่เป็นป่าไม้ และภูเขาเป็นส่วนมาก ตั้งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าจirim และอุทยานแห่งชาติลำน้ำน่าน มีพื้นที่ป่าไม้ จำนวน ๒๙๐,๙๓๔ ไร่ มีพื้นที่ราบระหว่างหุบเขาและเชิงเขา ตามแนว ลำธารสายต่างๆ เป็นพื้นที่ราบสำหรับการเกษตรจำนวน ๙๐,๔๔๓.๗๖ ไร่ พื้นที่น้ำ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง จำนวน ๒,๐๐๐.๑๗ ไร่

ภาพที่ ๒ แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้ อำเภอน้ำปาด จังหวัดอุดรธานี
(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๙)

ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้ อำเภอน้ำปาด จังหวัดอุดรธานี

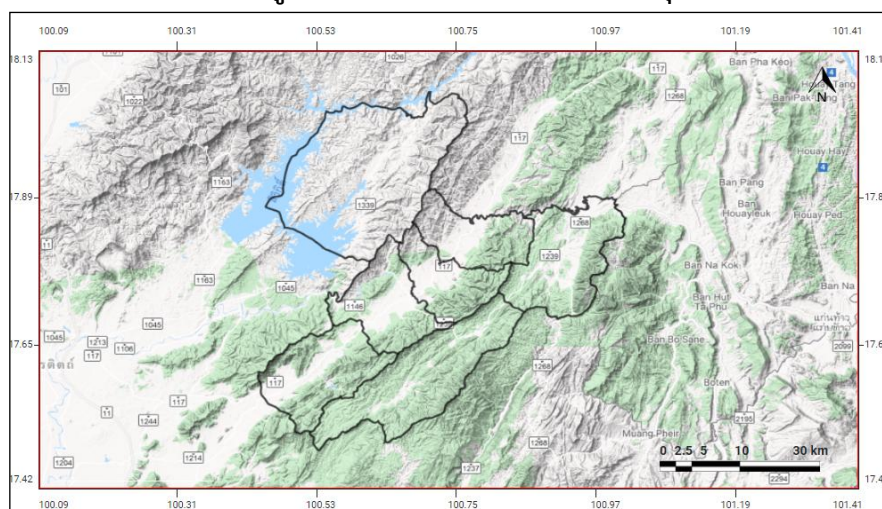
ตำบล	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)
ท่าแฝก	๒๙๐,๙๓๔.๐๐

ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๙

๒.๒ ลักษณะทิศทาง ความลาดชัน

ตำบลท่าแฝก อำเภอน้ำปาด จังหวัดอุดรธานี มีสภาพพื้นที่ประกอบไปด้วยดินหลายชนิด มีทั้งดินลึก และดินตื้น บางแห่งมีก้อนกรวดและก้อนหินปะปนอยู่ในเนื้อดิน หรือกระจายกระจายตามผิวดิน มีการระบายน้ำดี จนถึงระบายน้ำมากเกินไป ลักษณะเนื้อดิน สีของดินและปฏิกิริยาดินแตกต่างกันไป

แผนที่แสดงภูมิประเทศ อำเภอน้ำปาด จังหวัดอุดรธานี

ภาพที่ ๓ แผนที่แสดงภูมิประเทศ อำเภอน้ำปาด จังหวัดอุดรธานี
(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๙)

๒.๓ ลักษณะดิน และกลุ่มชุดดิน

ทรัพยากรดินในตำบลท่าแฝก อำเภอป่าปอ เป็นดินในพื้นที่ลาดชันสูง จำนวน ๒๗๘,๑๘๖ ไร่ ดินในพื้นที่ดอนในเขตแห้ง จำนวน ๔๔,๕๙๑.๖๐ ไร่ พื้นที่เบ็ดเตล็ด จำนวน ๖๐,๗๕๘.๘๐ ไร่และดินในพื้นที่ราบลุ่มจำนวน ๐ ไร่ โดยมีกลุ่มชุดดินที่เหมาะสมสำหรับเพาะปลูกพืช จำนวน ๗ กลุ่ม ดังนี้

๑) กลุ่มชุดดินที่ ๒๒

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดพวกตะกอนลำนํ้า หรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถมของวัสดุเนื้อหยาบ พบในบริเวณที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นดินสีเทาที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงดีปานกลาง เนื้อดินเป็นดินทรายปนดินร่วนหรือดินทราย สีดินเป็นสีน้ำตาลปนเทาหรือสีเทาปนชมพู พบจุดประสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีเทา ในดินชั้นล่าง บางแห่งจะพบชั้นที่มีการสะสมอินทรีย์วัตถุ เป็นชั้นบางๆ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดเล็กน้อย

ตำบลที่พบชุดดินชุดนี้ ได้แก่ ตำบลท่าแฝก

๒) กลุ่มชุดดินที่ ๒๙

เป็นกลุ่มชุดดินที่มีลักษณะเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลางเกิดพบบริเวณพื้นที่ดอนที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงเป็นเนินเขาเป็นดินสีเทาที่มีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลางเกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถม ของวัสดุเนื้อละเอียด หรือจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า พบบริเวณพื้นที่ดอนที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงเป็นเนินเขาเป็นดินสีเทาที่มีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง

ตัวอย่างชุดดินที่อยู่ในกลุ่มนี้ ได้แก่ ชุดดินบ้านจ้อง เชียงของ โขชัย แม่แตง และชุดดินปากช่อง

ตำบลที่พบชุดดินชุดนี้ ได้แก่ ตำบลห้วยมุ่น ตำบลน้ำไผ่ ตำบลท่าแฝก

๓) กลุ่มชุดดินที่ ๓๑

เป็นกลุ่มชุดดินที่มีวัตถุต้นกำเนิดดินเป็นพวกตะกอนลำนํ้า พบบนสันดินริมน้ำเก่า เนินตะกอนรูปพัด หรือที่ราบตะกอนน้ำพา พบบริเวณพื้นที่ดอนที่มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาดเป็นดินสีเทา มีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง เนื้อดินเป็นพวกดินทรายแป้งหรือดินร่วนละเอียด สีดินเป็นสีน้ำตาล หรือสีน้ำตาลปนแดง บางแห่งในดินล่างลึกๆมีจุดประสีเทาและสีน้ำตาล อาจมีแร่ไมกาหรือก้อนปูนปะปนอยู่ด้วย ดินชั้นบนมักมีปฏิกริยาเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง ส่วนดินชั้นล่าง ถ้ามีก้อนปูนปะปนมีปฏิกริยาเป็นกลางถึงด่างจัด มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๗.๐-๘.๕

ตำบลที่พบชุดดินชุดนี้ ได้แก่ ตำบลท่าแฝก ตำบลน้ำไผ่

๔) กลุ่มชุดดินที่ ๓๓

เป็นกลุ่มชุดดินที่มีลักษณะเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนละเอียดที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ดินมีสีน้ำตาล สีเหลืองหรือแดง และอาจพบจุดประสีต่างๆในชั้นดินล่าง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดปานกลางเกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า หรือการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถม ของวัสดุเนื้อหยาบที่ส่วนใหญ่มาจากหินตะกอน พบบริเวณพื้นที่ดอน ที่มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นจนถึงเนินเขา หรือเป็นพื้นที่ภูเขา เป็นดินสีเทา มีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง

ตัวอย่างชุดดินที่อยู่ในกลุ่มนี้ ได้แก่ ชุดดินดงยางเอน ชุดดินกำแพงเพชร ชุดดินกำแพงแสน ชุดดินลำสนธิ ชุดดินน้ำดุก ชุดดินธาตุพนม ชุดดินตะพานหิน

ตำบลที่พบชุดดินชุดนี้ ได้แก่ ตำบลแสนตอ ตำบลเด่นหลัก ตำบลน้ำไคร้ ตำบลบ้านฝาย ตำบลท่าแฝก

๕) กลุ่มชุดดินที่ ๔๗

เป็นกลุ่มชุดดินที่มีลักษณะเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวหรือดินร่วนที่มีเศษหินปะปนมากมักพบชั้นหินพื้นต้นกว่า ๕๐ ซม. ดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง ดินมี ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลางเกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนักของวัสดุเนื้อละเอียดที่มาจาก หินตะกอน หรือหินอัคนี พบบริเวณพื้นที่ตอนที่มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดจนถึงเนินเขา เป็นดินต้นมีการระบายน้ำดี

ตัวอย่างชุดดินที่อยู่ในกลุ่มนี้ ได้แก่ ชุดดินเพชรบูรณ์ ชุดดินปราณบุรีชุดดินสีคิ้ว

ตำบลที่พบชุดดินชุดนี้ ได้แก่ ทุกตำบล

๖) กลุ่มชุดดินที่ ๔๘

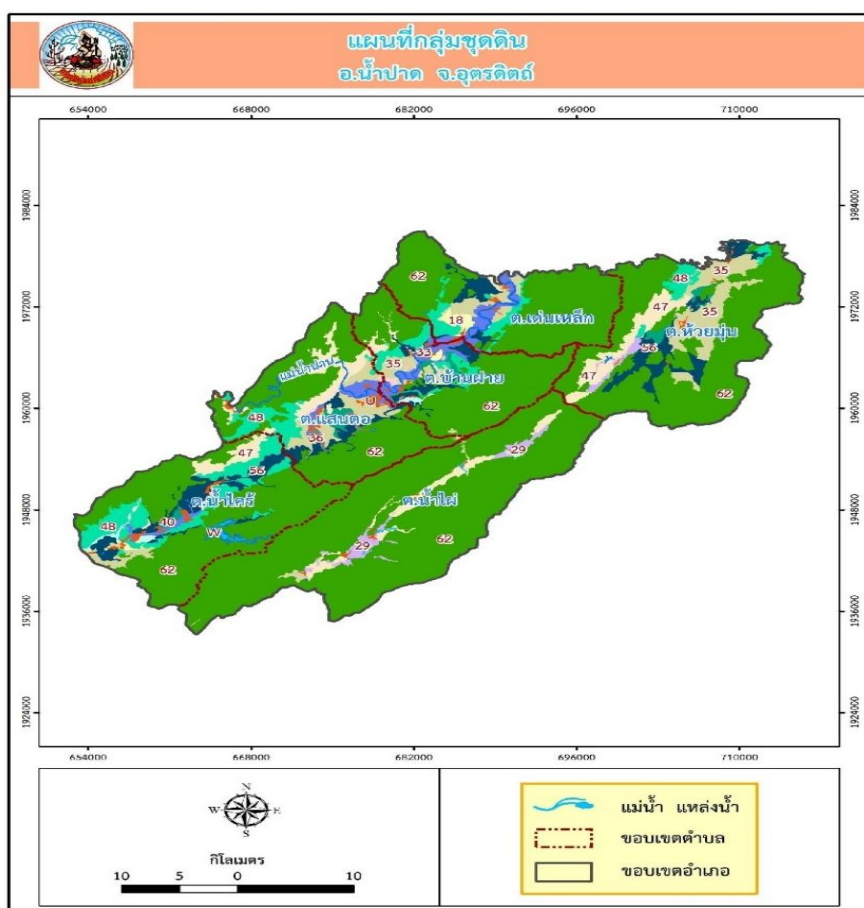
เป็นกลุ่มชุดดินที่ เนื้อดินบนส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินปนเศษหินหรือปนกรวด ก้อนกรวดส่วนใหญ่เป็นหินกลมมน หรือเศษหินต่างๆ ถ้าเป็นดินปนเศษหินมักพบชั้นหินพื้นต้นกว่า ๕๐ ซม. สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัดเกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทาง ไม่ไกลนัก วัสดุเนื้อค่อนข้างหยาบ ที่มาจากพวกหินตะกอน หรือหินแปร พบบริเวณพื้นที่ตอน ที่มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดจนถึงเนินเขา เป็นดินต้น มีการระบายน้ำดี

ตัวอย่างชุดดินที่อยู่ในกลุ่มนี้ ได้แก่ ชุดดินแมริม ชุดดินน้ำขุ่น ชุดดินพะเยา ชุดดินท่ายาง

ตำบลที่พบชุดดินชุดนี้ ได้แก่ ตำบลห้วยมุ่น ตำบลบ้านฝาย ตำบลน้ำไคร้ ตำบลท่าแฝก ตำบลเด่นหลัก ตำบลแสนตอ

๗) กลุ่มชุดดินที่ ๖๒

กลุ่มชุดดินนี้ประกอบด้วยพื้นที่ภูเขาและเทือกเขาซึ่งมีความลาดชันมากกว่า ๓๕ % ดินที่พบในบริเวณดังกล่าวมีทั้งดินลึกและดินตื้น ลักษณะของเนื้อดินและความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติแตกต่างกันไปแล้วแต่ชนิดของหินต้นกำเนิดในบริเวณนั้น มักมีเศษหิน ก้อนหินหรือพื้นโผล่กระจายจัดกระจายทั่วไป ส่วนใหญ่ยังปกคลุมด้วยป่าไม้ประเภทต่างๆ เช่น ป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรังหรือป่าดงดิบชื้น หลายแห่งมีการไถ่เลื้อยลอยโดยปราศจากมาตรการในการอนุรักษ์ดินและน้ำ ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดการชะล้างพังทลายของหน้าดิน จนบางแห่งเหลือแต่หินโผล่กลุ่มดินนี้ไม่ควรนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตรควรสงวนไว้เป็นป่าธรรมชาติ เพื่อรักษาแหล่งต้นน้ำลำธาร พบชุดดินชุดนี้ ทุกตำบล

ภาพที่ ๔ แผนที่กลุ่มชุดดินอำเภอน้ำปาด จังหวัดอุดรธานี
(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๙)

๓. สภาพภูมิอากาศ

๓.๑ ฤดูกาล

ตำบลท่าแฝก อำเภอน้ำปาด จังหวัดอุดรธานี มีสภาพภูมิอากาศแบบร้อนชื้น ฤดูร้อนมีอากาศร้อนจัด ฤดูฝนมีฝนตกชุก ฤดูหนาวอากาศค่อนข้างหนาวเย็น โดยสามารถแบ่งตามฤดูกาลได้ ๓ ฤดู ดังนี้

- ฤดูร้อน ช่วงเดือนมีนาคม ถึง มิถุนายน
- ฤดูฝน ช่วงเดือนกรกฎาคม ถึง กันยายน
- ฤดูหนาว ช่วงเดือนตุลาคม ถึง กุมภาพันธ์

ตารางที่ ๔ แสดงข้อมูลฤดูกาล

ฤดูกาล	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ฤดูร้อน			←			→						
ฤดูฝน							←		→			
ฤดูหนาว	←	→								←	→	

ที่มา: <https://th.weatherspark.com/y/๑๑๓๕๓๓/สภาพอากาศโดยเฉลี่ย-ใน-น้ำปาด-ไทย-ตลอดปี>, พ.ศ. ๒๕๖๙

๓.๒ ปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิ

๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

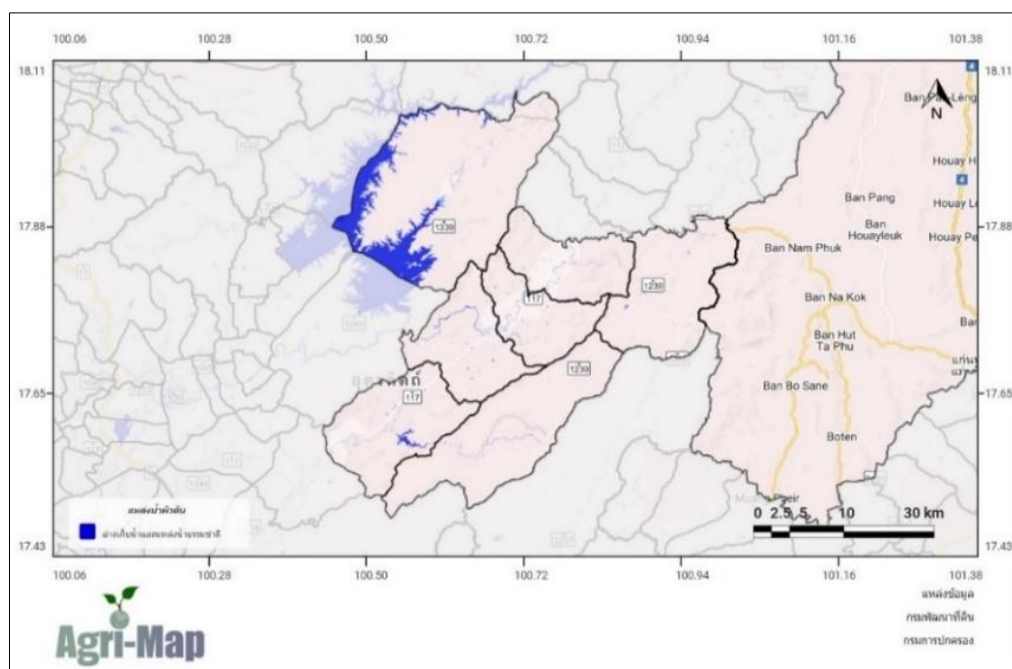
๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง

- แหล่งน้ำธรรมชาติ ตำบลท่าแพมีแหล่งน้ำ ลำห้วยไหลผ่าน ๑๒ สาย คือ

๑. ห้วยงอมถ้ำ, ห้วยกั้ง ไหลผ่านหมู่ที่ ๑
๒. ห้วยงอมมด, ห้วยโป่ง ไหลผ่านหมู่ที่ ๒
๓. ห้วยงอมสัก ไหลผ่านหมู่ที่ ๓
๔. ห้วยผึ่ง ไหลผ่านหมู่ที่ ๔
๕. ห้วยปากกั้ง ไหลผ่านหมู่ที่ ๕
๖. ห้วยเคียน ไหลผ่านหมู่ที่ ๖
๗. ห้วยยาง ไหลผ่านหมู่ที่ ๗
๘. ห้วยไผ่, ห้วยหมู ไหลผ่านหมู่ที่ ๘
๙. ห้วยผึ่งน้อย ไหลผ่านหมู่ที่ ๙

๕.๒ อ่างเก็บน้ำ เขื่อน ฝายทดน้ำ

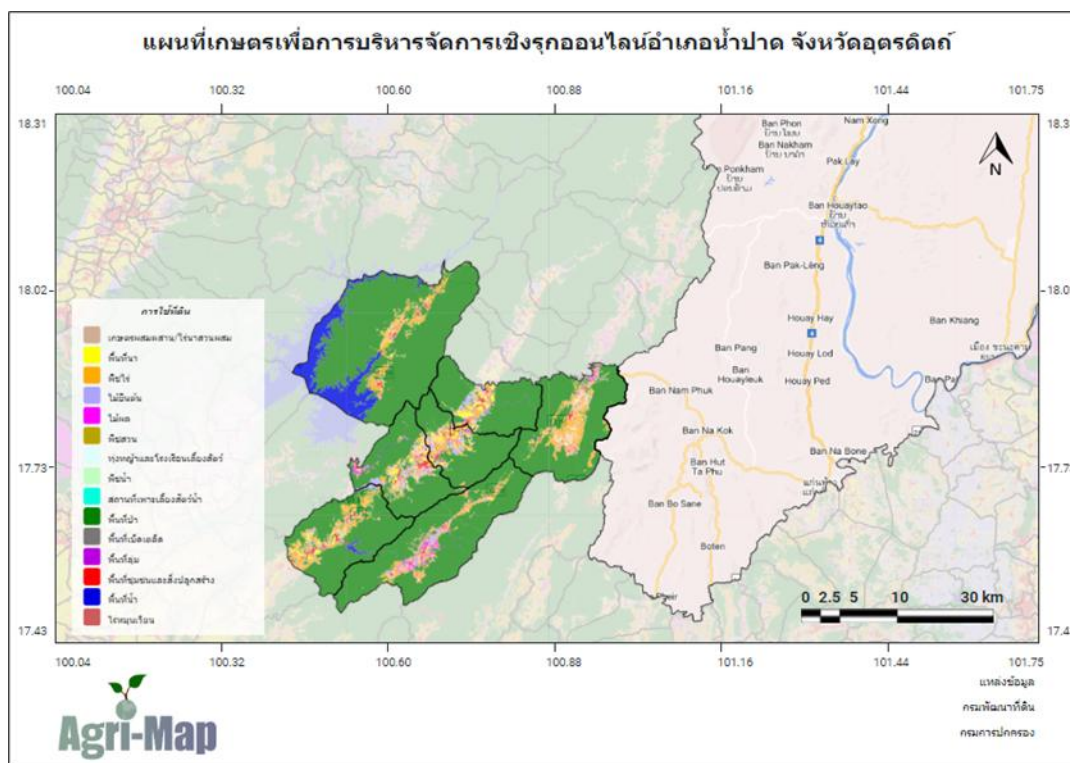
- อ่างเก็บน้ำเขื่อนสิริกิติ์ ตำบลท่าแพ อำเภอน้ำปาด
ไหลผ่าน หมู่ที่ ๒, ๔, ๗, ๘

ภาพที่ ๖ แผนที่แสดงแหล่งน้ำธรรมชาติ อำเภอน้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์
(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๗)

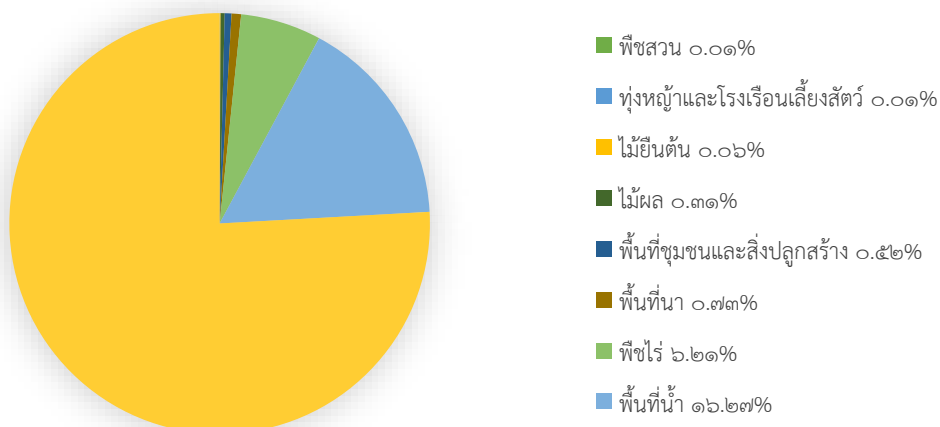
ทุ่งหญ้าและโรงเลี้ยงสัตว์	๓๓.๓๐	๐.๐๑
พื้นที่น้ำ	๖๒,๓๙๘	๑๖.๒๗
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๒,๐๐๐.๑๗	๐.๕๒
รวม	๓๘๓,๔๑๑.๒๓	๑๐๐.๐๐

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๗ แผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดินอำเภอน้ำปาด จังหวัดอุดรธานี
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๗)

แผนภูมิแสดงการใช้ที่ดิน

ภาพที่ ๘ แผนภูมิแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินตำบลแสนตอ อำเภอน้ำปาด จังหวัดอุดรธานี
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๗)

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

๑. ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญ

ตำบลท่าแฝก อำเภอน้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์ มีพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลักที่มากที่สุด ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๑๔,๘๕๘ ไร่ ไร่ รองลงมาคือ ข้าวนาปี มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๓,๗๔๐ ไร่ พืชอื่นๆ มีพื้นที่ปลูกจำนวน ๓,๕๑๐ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๙ แสดงข้อมูลด้านพืช

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร อำเภอน้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์							
		ข้าวนาปี (ไร่)	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ไร่)	มันสำปะหลัง (ไร่)	อ้อย (ไร่)	สับปะรด (ไร่)	ยางพารา (ไร่)	พืชอื่น ๆ (ไร่)	รวมพื้นที่การเกษตรทั้งหมด (ไร่)
ท่าแฝก	๓๘๓,๔๑๑	๓,๗๔๐	๑๔,๘๕๘	๑๘๐	๐	๐	๐	๓,๕๑๐	๒๒,๒๘๘

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอน้ำปาด, พ.ศ. ๒๕๖๙

ตำบลท่าแฝก อำเภอน้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์ มีเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์มากที่สุด ได้แก่ เกษตรกรเลี้ยงไก่ จำนวน ๒๐,๘๙๖ ตัว รองลงมาคือเกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อ ๙,๖๑๘ ตัว และ เกษตรกรเลี้ยงกระบือ ๑,๗๑๕ ตัว ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๐ แสดงข้อมูลด้านปศุสัตว์

ตำบล	เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์รวม (ราย)	โคเนื้อ (ตัว)	โคนม (ตัว)	กระบือ (ตัว)	สุกร (ตัว)	ไก่ (ตัว)	เป็ด (ตัว)	แพะ (ตัว)	แกะ (ตัว)
ท่าแฝก	๖๙๕	๙,๖๑๘	-	๑,๗๑๕	๘๕	๒๐,๘๙๖	๓๖๓	๔๓	-

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอน้ำปาด, พ.ศ. ๒๕๖๙

ข้อมูลด้านสังคม

๑. ข้อมูลเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร

๑.๑ เกษตรกร

๑) ครุฑเรือนและประชากร

ตารางที่ ๑๑ แสดงจำนวนครุฑเรือน และประชากร

ที่	ตำบล	ครุฑเรือนทั้งหมด	ครุฑเรือนเกษตรกร	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๗	ท่าแฝก	๑,๕๓๕	๙๑๓	๒,๒๖๙	๒,๑๘๑	๔,๔๕๐

ที่มา ๑: สำนักทะเบียนอำเภอน้ำปาด, พ.ศ. ๒๕๖๙

๒) หัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ

อำเภอน้ำปาด มีครุฑเรือนเกษตรกร จำนวน ๖,๔๘๒ ครุฑเรือน โดยมีหัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๕๖-๖๕ ปี มากที่สุด จำนวน ๒,๑๑๙ ครุฑเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๖๙ รองลงมาอายุ ๖๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๒,๐๖๓ ครุฑเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๘๓ และอายุระหว่าง ๔๖-๕๕ ปี จำนวน ๑,๖๑๙ ครุฑเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๘๘ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๒ แสดงจำนวนหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ

ช่วงอายุ (ปี)	ครัวเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๑๙๓	๒๑.๑๔
๕๖ - ๖๕ ปี	๒๘๔	๓๑.๑๑
๔๖ - ๕๕ ปี	๒๙๔	๓๒.๒๐
๓๖ - ๔๕ ปี	๑๑๗	๑๒.๘๑
๒๖ - ๓๕ ปี	๒๕	๒.๗๔
๑๘ - ๒๕ ปี	๐	๐.๐
รวม	๙๑๓	๑๐๐

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง, พ.ศ. ๒๕๖๙ (ตัดยอดข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๘)

๓) ลักษณะการประกอบอาชีพ

อำเภอน้ำปาด มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบเกษตรกรรมเป็นหลัก จำนวน ๖,๒๗๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๕.๒๕ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๓๑๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔.๗๕

ตารางที่ ๑๓ แสดงจำนวนลักษณะการประกอบอาชีพ

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๘๙๕	๙๘.๓๓
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๑๘	๑.๙๗
รวม	๙๑๓	๑๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอน้ำปาด, พ.ศ. ๒๕๖๙

๔) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอน้ำปาด ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน ๓,๖๗๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๒๘ รองลงมาก็คืออื่น ๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๓,๓๓๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๐๑ และเช่า จำนวน ๙๒๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๗๒ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๔ แสดงจำนวนลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง	๓๘๐	๓๒.๙๖
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๗๒๐	๖๒.๔๕
เช่า	๕๓	๔.๖
รวม	๘๕๓	๑๐๐

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง, พ.ศ. ๒๕๖๘ (ตัดยอดข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๘)

หมายเหตุ ๑. ข้อมูลตามที่ตั้งแปลง เฉพาะครัวเรือนที่แจ้งปรับปรุงกิจกรรมการเกษตรในแต่ละปี

๒. เกษตรกรบางส่วนมีการถือครองในทุกลักษณะ

๕) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

ตารางที่ ๑๕ แสดงจำนวนประเภทเอกสารสิทธิ์

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครุเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๐	๑๓๒	๐	๒๙๓	๔๒๕

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง, พ.ศ. ๒๕๖๘ (ตัดยอดข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๘)

๖) ประเพณีและวัฒนธรรม

๖.๑ ศาสนา

ประชาชนในพื้นที่ตำบลท่าแฝกนับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ ๑๐๐ โดยมี วัด/สำนักสงฆ์ ดังนี้

วัด จำนวน ๒ แห่ง สำนักสงฆ์ จำนวน ๗ แห่ง ที่พักสงฆ์ จำนวน - แห่ง

ตารางที่ ๑๖ แสดงจำนวนวัดและสำนักสงฆ์ตำบลท่าแฝก

หมู่ที่	บ้าน	ชื่อวัด/สำนักสงฆ์	จัดตั้ง พ.ศ.	วิสุงคามสีมา	ชื่อเจ้าอาวาส/ผู้ดูแลสำนักสงฆ์
๑	งอมถ้ำ	วัดงอมถ้ำ	๒๔๓๗	๒๕๔๐	พระวิเชียร
๒	งอมมด	สำนักสงฆ์งอมมด	๒๕๒๘	-	พระอำนาจ
๓	งอมสัก	สำนักสงฆ์แสงธรรมรัตน์	๒๕๑๗	-	-
๔	ห้วยผึ้ง	สำนักสงฆ์ห้วยผึ้ง	๒๕๑๖	-	พระสมพร กตปัญโญ
๕	ปากกั้ง	วัดปากกั้ง	๒๕๑๐	๒๕๔๐	พระพายุ ปญญาธิโป
๖	เด่นยาว	สำนักสงฆ์เด่นยาว	๒๕๔๔	-	-
๗	วังน้ำตัน	สำนักสงฆ์วังน้ำตัน	๒๕๒๖	-	พระสมจิตร สุมงคล
๘	ห้วยไผ่	สำนักสงฆ์ไผ่งามวนาราม	๒๕๓๘	-	พระคำฟ้า เขมิโย
๙	ผาผึ้งน้อย	สำนักสงฆ์ภุมรินทร์ราวาส เฉลิมราชย์ปัตตานุสรณ์	๒๕๕๖	-	พระธงชัย ชัมโททอง

๖.๒ ประเพณีและงานประจำปี

๑) ประเพณีวันสงกรานต์	ช่วงเวลาที่จัด	๑๓ - ๑๕ เมษายน
๒) ประเพณีตานก๋วยสลาก	ช่วงเวลาที่จัด	เดือนตุลาคม
๓) ประเพณีวันสำคัญทางพุทธศาสนา	ช่วงเวลาที่จัด	ตามวันสำคัญทางพุทธศาสนา
๔) ประเพณีลอยกระทง	ช่วงเวลาที่จัด	วันเพ็ญ เดือน ๑๒

๖.๓ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาถิ่น

- หมอสู่วัว, เอ็นวัว,

ตารางที่ ๑๗ แสดงรายชื่อหมอสู่ขวัญ

หมู่ที่	ชื่อ - สกุล	อายุ	บ้านเลขที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	เบอร์โทรศัพท์
๑	นายสุข เชียงมั่ง	๗๕	๘	ท่าแฝก	น้ำปาด	อุตรดิตถ์	
	นายสมหวัง ชาเทพ	๖๗	๕๗	ท่าแฝก	น้ำปาด	อุตรดิตถ์	
๓	นายจรัญ ทาปาด	๕๑	๑๑๕	ท่าแฝก	น้ำปาด	อุตรดิตถ์	
	นายสนั่น ต๊ะทะนะ	๖๓	๘๘	ท่าแฝก	น้ำปาด	อุตรดิตถ์	
	นายสินธร ยะปือก	๖๕	๖๐	ท่าแฝก	น้ำปาด	อุตรดิตถ์	
๔	นายปิ่น พุทธิมา	๗๐	๑	ท่าแฝก	น้ำปาด	อุตรดิตถ์	
	นายดวน ชันทะศิลา	๘๐	๗๔	ท่าแฝก	น้ำปาด	อุตรดิตถ์	
	นายฟุ้ง ทาคำ	๕๓	๑๘๖	ท่าแฝก	น้ำปาด	อุตรดิตถ์	
๖	นายพัฒน์ แสนวงษ์	๗๘	๗๘/๑	ท่าแฝก	น้ำปาด	อุตรดิตถ์	
๗	นายสุรินทร์ ล้วนลุย	๔๙	๔	ท่าแฝก	น้ำปาด	อุตรดิตถ์	๐๘๐-๘๔๖๙๕๑๙
๘	นายลำพูน ตี๋พุต	๖๖	๑๑/๑	ท่าแฝก	น้ำปาด	อุตรดิตถ์	

๖.๔ สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก

- สุราชุมชน บ้านจอมมด หมู่ที่ ๒
- ผ้าพื้นเมือง, ผ้าซิ่น บ้านเด่นยาว หมู่ที่ ๖
- ผลิตภัณฑ์จากปลา เช่น ปลาแห้ง ปลาตาก บ้านวังน้ำตัน หมู่ที่ ๗
- หน่อไม้อัดถุง บ้านห้วยไผ่ หมู่ที่ ๘
- ไม้กวาดดอกหญ้า ไม้กวาดทางมะพร้าว กระติบข้าวเหนียว

๑.๒ องค์กรและสถาบันเกษตรกร

๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

อำเภอน้ำปาด มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ จำนวน ๑ กลุ่ม สมาชิก ๑๐ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร ๑ กลุ่ม สมาชิก ๗๗ ราย วิสาหกิจชุมชน ๑๒ แห่ง สมาชิก ๒๕๑ ราย สหกรณ์จำนวน ๑ แห่ง และกลุ่มเกษตรกร จำนวน ๖ กลุ่ม สมาชิก ๑๗๔ ราย

ตารางที่ ๑๘ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
ท่าแฝก	๑	๑๐	-	-	๑	๑๗	๑๒	๒๕๑	๑	-	๖	๑๗๔

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอน้ำปาด, พ.ศ.๒๕๖๙

ตารางที่ ๑๙ แสดงข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

ลำดับ	ชื่อ	ที่ตั้ง		จำนวนสมาชิก
		หมู่ที่	ตำบล	
๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มรวบรวมผลผลิตการเกษตรบ้านปากั้ง	๕	ท่าแฝก	๗
๒	วิสาหกิจชุมชนบ้านผาผึ้งน้อย หมู่ ๙	๙	ท่าแฝก	๑๐
๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์บ้านห้วยผึ้ง	๔	ท่าแฝก	๓๐

ลำดับ	ชื่อ	ที่ตั้ง		จำนวนสมาชิก
		หมู่ที่	ตำบล	
๔	วิสาหกิจชุมชนงอมมดขี้ดี	๒	ท่าแฝก	๓๔
๕	วิสาหกิจชุมชนงอมมดอินเตอร์	๒	ท่าแฝก	๑๕
๖	วิสาหกิจชุมชนอนุรักษ์โคพื้นเมืองเพื่อจำหน่าย	๒	ท่าแฝก	๒๒
๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงโค/กระบือ ตำบลท่าแฝก	๔	ท่าแฝก	๒๖
๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มส่งเสริมอาชีพแปรรูปกล้วยหอมทอง	๙	ท่าแฝก	๒๐
๙	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกพืชไร่ พืชสวน บ้านงอมสัก	๓	ท่าแฝก	๑๒
๑๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มโคขุนพื้นเมืองเหนือเขื่อนสิริกิติ์ และแปรรูปวัตถุดิบ	๒	ท่าแฝก	๓๐
๑๑	แปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ หมู่ที่ ๓ ตำบลท่าแฝก อำเภอน้ำปาด	๕	ท่าแฝก	๓๒

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอน้ำปาด,พ.ศ.๒๕๖๙

ตารางที่ ๒๐ แสดงข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
กลุ่มยุวเกษตรกรยุวเกษตรกร โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๑๓	๓	ท่าแฝก	๑๗
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรส่งเสริมอาชีพแปรรูปกล้วยหอมทอง	๙	ท่าแฝก	๑๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอน้ำปาด,พ.ศ.๒๕๖๙

ตารางที่ ๒๑ แสดงข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
สหกรณ์การเกษตรตำบลท่าแฝก	๔	ท่าแฝก	๔๑๗

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอุตรดิตถ์, พ.ศ. ๒๕๖๙

๒) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตารางที่ ๒๒ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร

ตำบล	ศพก.	ศพก.เครือข่าย	ศจช.	ศตปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏูป	
ท่าแฝก	-	๔	-	๑	๑	-	๑	-	๑

(๑) อาสาสมัครเกษตร

อำเภอน้ำปาด มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๙ ราย โดยมีเกษตรหมู่บ้าน อาสาปศุสัตว์ จำนวน ๙ ราย หมอдинอาสา จำนวน ๙ รายจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือ ประมงอาสา จำนวน ๔ ราย อาสาสมัครปฏูปที่ดิน จำนวน ๑ ราย คุรบัญชือาสา จำนวน ๑ ราย ตามลำดับ อย่างไรก็ตามอาสาเกษตรบางรายปฏิบัติหน้าที่อาสามากกว่า ๑ หน้าที่

ตารางที่ ๒๓ แสดงจำนวนอาสาสมัครเกษตร

หมายเหตุ : อาสาเกษตรบางรายทำหน้าที่อาสามากกว่า ๑ หน้าที่

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครู บัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุ สัตว์	หมอ ดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
ท่าแฝก	-	๑	๔	๙	๙	๙	-	-	๑

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลอาสาสมัครเกษตร (อกษ.) และอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.), พ.ศ. ๒๕๖๘

(๒) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ตารางที่ ๒๔ แสดงข้อมูลศูนย์หลักและศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ที่	ชื่อศูนย์	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์	
			หมู่	ตำบล
๑	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	๔	ท่าแฝก
๒	ศูนย์เกษตรทฤษฎีใหม่ บ้านห้วยผึ้ง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/ เกษตรผสมผสาน	๔	ท่าแฝก
๓	ศูนย์เมล็ดพันธุ์พืชชุมชน (ถั่วเขียวผิวมัน)	ศูนย์เรียนรู้ด้านมาตรฐานการผลิตทางการเกษตร	๔	ท่าแฝก
๔	ศูนย์จัดการดินและปุ๋ยชุมชนบ้านงอมสีก	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	๓	ท่าแฝก

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอน้ำป่าด, พ.ศ. ๒๕๖๙

(๓) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่

มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๕ กลุ่ม ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๒๕ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวน สมาชิก (คน)	จำนวน พื้นที่ (ไร่)
๑	ท่าแฝก	แปลงใหญ่โคเนื้อวิสาหกิจชุมชนงอมมดขี้ดี	โคเนื้อ	๓๐	๑,๐๕๗
๒		แปลงใหญ่โคเนื้อ วิสาหกิจชุมชนโคขุนพื้นเมือง เหนือเขื่อนสิริกิติ์และแปรรูปวัตถุดิบท้องถิ่น	โคเนื้อ	๓๐	๗๒๖
๓	ท่าแฝก	แปลงใหญ่โคเนื้อ วิสาหกิจชุมชนอนุรักษ์โค พื้นเมืองเพื่อจำหน่าย	โคเนื้อ	๙๐	๑,๐๙๖
๔	ท่าแฝก	แปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ หมู่ที่ ๓	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๓๒	๗๕๕.๗๕
๕	ท่าแฝก	แปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ หมู่ที่ ๔,๙	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๓๒	๕๓๕.๕๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอน้ำป่าด, พ.ศ.๒๕๖๙

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบลท่าแพ

๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบลท่าแพ

สินค้าเกษตรที่สำคัญ ชนิดสินค้า ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

๑.๑ แหล่งน้ำหลัก

[/] น้ำฝน [] ชลประทาน [] บ่อน้ำบาดาล [] แหล่งน้ำธรรมชาติอื่น ๆ (ระบุ).....

๑.๒ พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

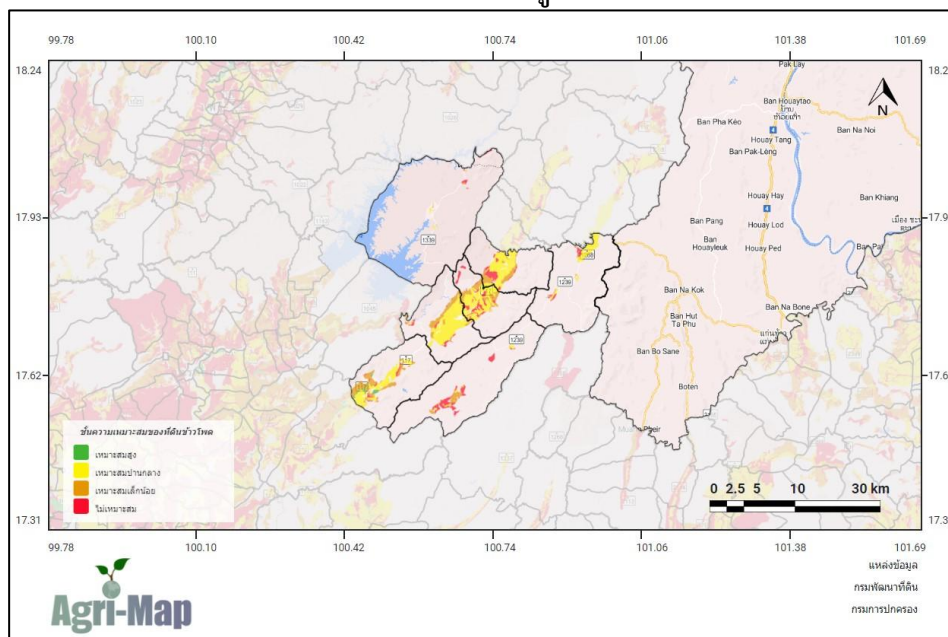
ตำบลท่าแพ อำเภอน้ำปาด มีพื้นที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จำนวน ๒,๑๐๑.๓๘ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่เหมาะสมสูง (S๑) จำนวน ๐ ไร่ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๖๓๑.๐๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๐๓ พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S๓) จำนวน ๒๙๕.๘๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๐๘ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑,๑๗๔.๔๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๘๙

ตารางที่ ๒๖ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอน้ำปาด จังหวัดอุดรธานี

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ไร่)				
	เหมาะสมสูง (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมเล็กน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
ท่าแพ	-	๖๓๑.๐๖	๒๙๕.๘๔	๑,๑๗๔.๔๘	๒,๑๐๑.๓๘

ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๙

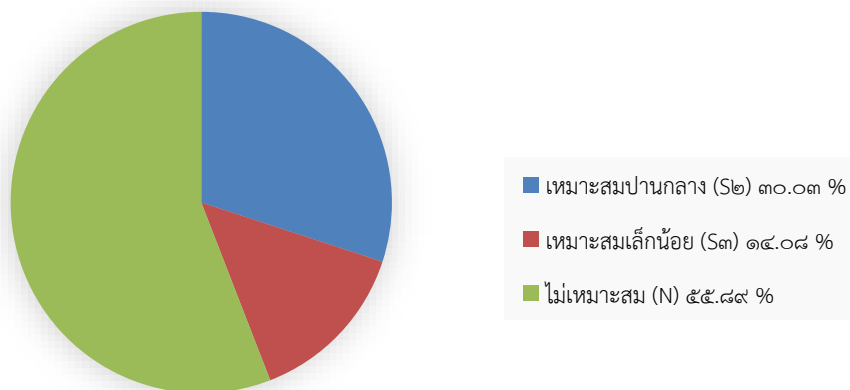
แผนที่แสดงเขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอน้ำปาด

ภาพที่ ๙ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอน้ำปาด

(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๙)

แผนภูมิแสดงชั้นความเหมาะสมของที่ดินข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ภาพที่ ๑๐ แสดงร้อยละชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตำบลท่าแฝก อำเภอน้ำปาด
(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๙)

(๒) พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

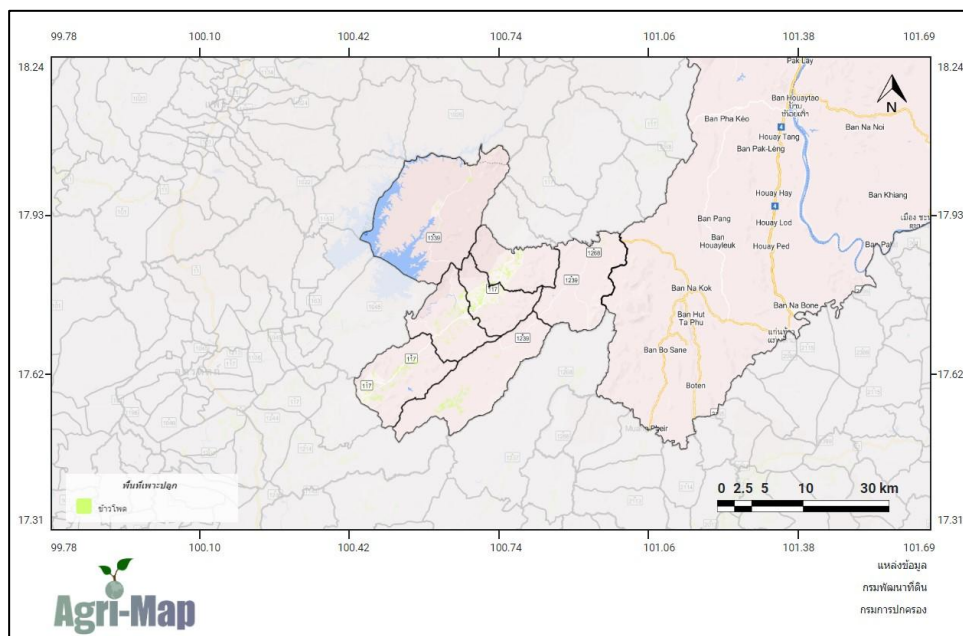
ตำบลท่าแฝก อำเภอน้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์ มีพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จำนวน ๑,๑๓๓.๓๘ ไร่

ตารางที่ ๒๗ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอน้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ไร่)
๗	ท่าแฝก	๑,๑๓๓.๓๘

ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๙

แผนที่แสดงพื้นที่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอน้ำปาด

ภาพที่ ๑๑ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอน้ำปาด
(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๓) พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตามระดับชั้นความเหมาะสม

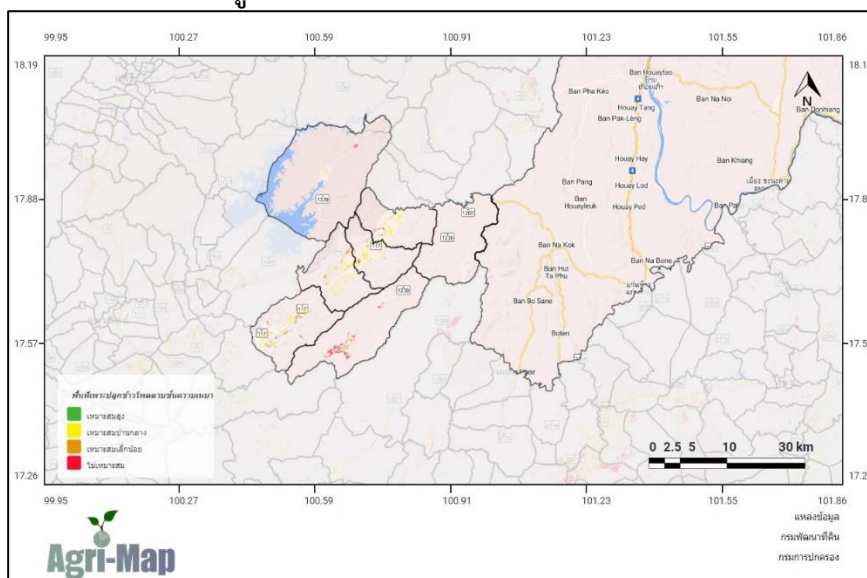
ตำบลท่าแฝก อำเภอน้ำปาดมีพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๑,๑๓๓.๓๘ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมสูง (S๑) จำนวน ๐ ไร่ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๓๕๕.๒๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๓๔ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๒๑๙.๑๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๓๓ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๕๕๙.๐๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๓๓

ตารางที่ ๒๘ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตามชั้นความเหมาะสม อำเภอน้ำปาด จังหวัดอุดรธานี

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ไร่)				
	เหมาะสมสูง (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมเล็กน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
ท่าแฝก	-	๓๕๕.๒	๒๑๙.๑๑	๕๕๙.๐๖	๑,๑๓๓.๓๗

ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๗

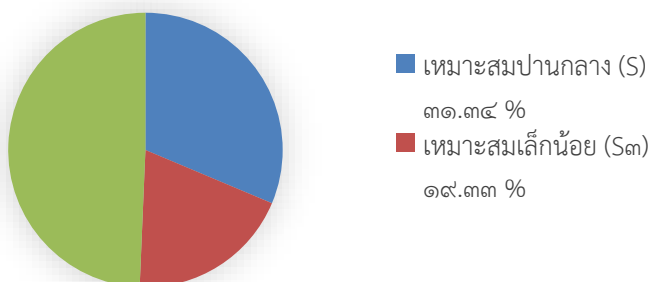
แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพด ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอน้ำปาด

ภาพที่ ๑๒ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอน้ำปาด

(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๙)

แผนภูมิแสดงพื้นที่เพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตามชั้นความเหมาะสม

ภาพที่ ๑๓ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอน้ำปาด

(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๙)

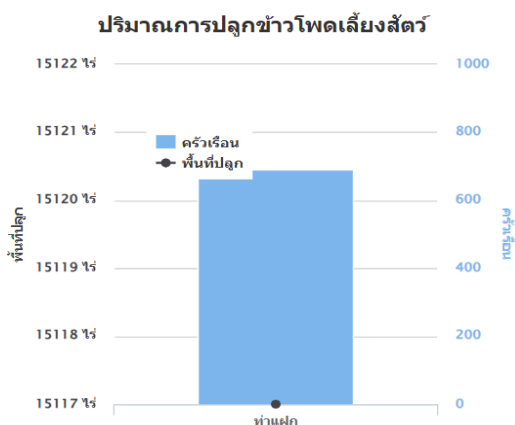
๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลท่าแฝก อำเภอน้ำปาด มีพื้นที่การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จำนวน ๑๔,๑๘๔ ไร่ ๖๕๑ ครัวเรือน

ตารางที่ ๒๙ แสดงปริมาณการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอน้ำปาด จังหวัดอุดรธานี

ตำบล	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
ท่าแฝก	๖๕๑	๑๔,๑๘๔	๑๔,๑๘๔	๑๔,๑๘๔	๑

ที่มา : Farmer Analytic System of Thailand, พ.ศ. ๒๕๖๙

ภาพที่ ๑๔ แสดงปริมาณการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตำบลท่าแฝก อำเภอน้ำปาด จังหวัดอุดรธานี
(ที่มา : Farmer Analytic System of Thailand, พ.ศ. ๒๕๖๙)

๑.๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ฤดูกาลปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของอำเภอน้ำปาด รุ่นที่ ๑ ฤดูฝนเริ่มปลูกในเดือน มิถุนายน - กรกฎาคม เก็บเกี่ยวเดือนตุลาคม - พฤศจิกายน รุ่นที่ ๒ ฤดูแล้งเริ่มปลูกเดือนธันวาคม - มกราคม เก็บเกี่ยวเดือน มีนาคม-เมษายน ฤดูแล้ง ปลูกในพื้นที่นาใกล้แหล่งน้ำ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นพืชเศรษฐกิจหลักของเกษตรกร ตำบลท่าแฝก อำเภอน้ำปาด

- **พันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์** เกษตรกรนิยมใช้ส่วนใหญ่เป็นพันธุ์ลูกผสมปิด เช่น CP ๘๘๘, แปซิฟิก ๓๓๙, ดีคาร์ล ๙๙๗๙ ,NKS๗๓๒๘ เป็นต้น ใช้เมล็ดพันธุ์ประมาณ ๓-๕ กิโลกรัมต่อไร่

- **การเตรียมดิน** พื้นที่ราบ หรือค่อนข้างราบ เกษตรกรจะเตรียมดินโดยการไถ ๑ ครั้ง ส่วนพื้นที่ที่เป็นเนินลาดชันที่ไม่สามารถไถได้ เกษตรกรจะเตรียมดินโดยฉีดยาฆ่าหญ้าชนิดดูดซึมฉีดย่น ๑ ครั้ง แล้วพ่นด้วยสารกำจัดวัชพืช ๑-๒ ครั้ง ก่อนปลูก

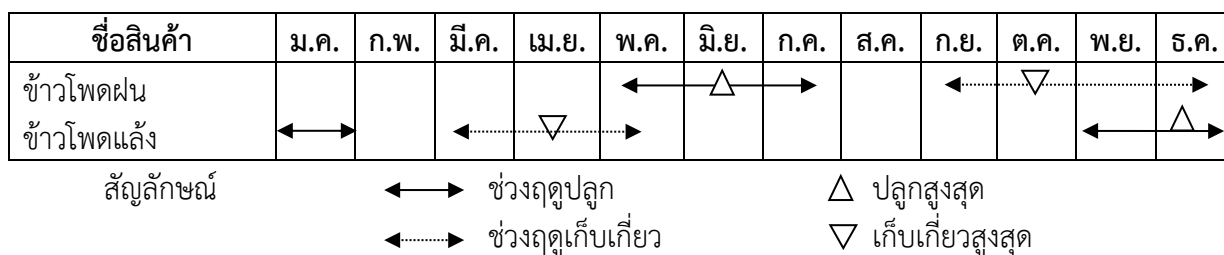
- **การปลูก** ในพื้นที่ราบเกษตรกรปลูกโดยใช้เครื่องหยอดติดรถไถ ระยะปลูก ๓๐x๑๐ เซนติเมตร พื้นที่ลาดชัน ใช้แรงงานคน ระยะปลูกประมาณ ๗๕x๒๐ เซนติเมตร

- **การดูแลรักษาและการกำจัดวัชพืช** ส่วนใหญ่ใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช จำนวน ๒-๔ ครั้ง ใส่ปุ๋ย ๒ ครั้ง ครั้งที่ ๑ รองกันหลุมพร้อมหยอดเมล็ด ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐ และ ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑๐-๒๐ กิโลกรัมต่อไร่ ครั้งที่ ๒ ปุ๋ยแต่งหน้า ใส่ก่อนข้าวโพดออกดอกหัวหรืออายุประมาณ ๔๐-๖๐ วัน ใส่ปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐ อัตราไร่ละ ๒๐-๓๐ กิโลกรัม และฉีดพ่นฮอร์โมนและธาตุอาหารเสริมทางใบ ๑-๒ ครั้ง

- การเก็บเกี่ยว ใช้แรงงานคน เก็บฝักใส่กระสอบ และสีเพื่อจำหน่าย ใช้รถแทรกเตอร์ ในการขนผลผลิตออกจากพื้นที่ผลผลิตเฉลี่ยในการเพาะปลูกรุ่น ๑ ประมาณ ๑,๐๐๐ กก./ไร่และรุ่น ๒ (ฤดูแล้ง) ประมาณ ๑,๕๐๐ กก./ไร่

๑.๕) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรตำบลท่าแฝก อำเภอน้ำปาด ส่วนใหญ่มีการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์รุ่นที่ ๑ ฤดูกาลปลูกเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนกรกฎาคม ปลูกสูงสุดในเดือนมิถุนายน การเก็บเกี่ยวระหว่างกันยายน ถึงเดือนธันวาคม เก็บเกี่ยวสูงสุดในเดือนตุลาคม และรุ่นที่ ๒ บางส่วนปลูกหลังฤดูทำนาช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงมกราคม ปลูกสูงสุดในเดือนธันวาคม เก็บเกี่ยวตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงพฤษภาคม เก็บเกี่ยวสูงสุด เดือนเมษายน โดยมีปฏิทินการเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตำบลท่าแฝก อำเภอน้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์ ดังนี้

ภาพที่ ๔๑ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ในอำเภอน้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์
 (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอน้ำปาด, พ.ศ. ๒๕๖๓)

๑.๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอน้ำปาดตั้งอยู่นอกเขตชลประทานทุกตำบล อาศัยน้ำฝนเป็นหลักเพื่อทำการเกษตร และไม่นิยมเจาะบ่อบาดาล เกษตรกรส่วนมากมีต้นทุนการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ประมาณ ๕,๐๐๐ - ๕,๙๐๐ บาทต่อไร่

ตารางที่ ๓๐ แสดงต้นทุนการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ต่อไร่ ปี ๒๕๖๓ อำเภอน้ำปาด

รายการ	ต้นทุนต่อไร่ (บาท)
ค่าไถตะ ๑ ครั้ง	๓๕๐
ค่าไถแปร ๑ ครั้ง	๒๐๐
เมล็ดพันธุ์	๗๖๐
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	๕๐๐
ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๘-๘	๔๕๐
รายการ	ต้นทุนต่อไร่ (บาท)
ปุ๋ยเคมีสูตร ๒๕-๑๐-๑๐	๑,๒๐๐
ปุ๋ยเคมีสูตร ๔๖-๐-๐	๔๕๐
สารเคมีกำจัดวัชพืช	๒๕๐
สารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช	๖๕๐
ค่าเก็บเกี่ยว	๑,๐๐๐
ค่าขนส่ง	๑๐๐
รวม	๕,๙๑๐

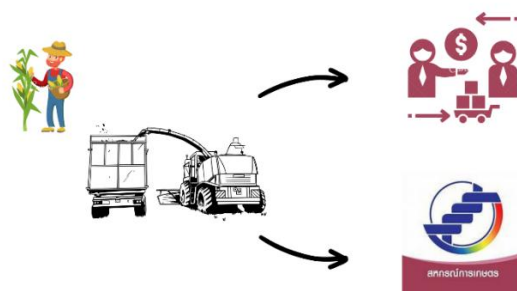
ปริมาณผลผลิตเฉลี่ย	๑,๐๐๐ กก./ไร่
ราคารับซื้อ	๖.๕๐ บาท/กก. (ที่ความชื้น๒๕-๓๐%)
เป็นเงิน	๖,๕๐๐ บาท/ไร่
ต้นทุน	๕,๙๑๐ บาท /ไร่
กำไร	๕๙๐ บาท/ไร่

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอน้ำปาด, พ.ศ. ๒๕๖๗

๑.๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

(๑) วิธีการตลาด

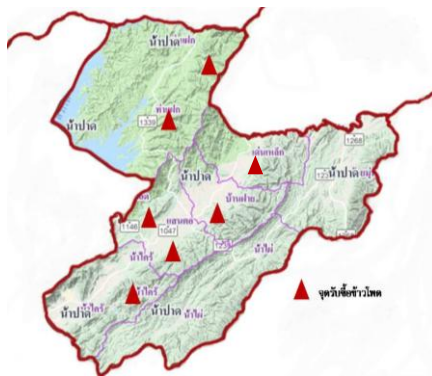
เกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตสด จำหน่ายให้กับลานรับซื้อ และสหกรณ์การเกษตรในพื้นที่

ภาพที่ ๑๕ แสดงวิธีการตลาดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอน้ำปาด จังหวัดอุดรธานี
(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอน้ำปาด, พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

ตำบลท่าแฝก อำเภอน้ำปาด มีแหล่งรับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จำนวน ๒ แห่ง

ภาพที่ ๑๖ แสดงแหล่งรับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอน้ำปาด
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอน้ำปาด, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๑.๗) เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าเกษตรในพื้นที่ ดังนี้

ตารางที่ ๓๑ แสดงองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่

องค์กรเกษตรกร	จำนวน (แห่ง)	ชื่อกลุ่ม
ศพก.และเครือข่าย	๔	๑.ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง ๒.ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน ๓.ศูนย์เรียนรู้ด้านมาตรฐานการผลิตทางการเกษตร ๔.ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)
แปลงใหญ่	๕	๑.แปลงใหญ่โคเนื้อวิสาหกิจชุมชนหนองมดขี้ดี ๒.แปลงใหญ่โคเนื้อ วิสาหกิจชุมชนโคขุนพื้นเมืองเหนือเขื่อนสิริกิติ์ และแปรรูปวัตถุดิบท้องถิ่น ๓.แปลงใหญ่โคเนื้อ วิสาหกิจชุมชนอนุรักษ์โคพื้นเมืองเพื่อจำหน่าย ๔.แปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ หมู่ที่ ๓ ๕.แปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ หมู่ที่ ๔,๕
วิสาหกิจชุมชน	๑๑	๑.วิสาหกิจชุมชนกลุ่มรวบรวมผลผลิตการเกษตรบ้านป่ากั้ง ๒.วิสาหกิจชุมชนบ้านผาผึ้งน้อย หมู่ ๙ ๓.วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์บ้านห้วยผึ้ง ๔.วิสาหกิจชุมชนหนองมดขี้ดี ๕.วิสาหกิจชุมชนหนองมดอินเตอร์ ๖.วิสาหกิจชุมชนอนุรักษ์โคพื้นเมืองเพื่อจำหน่าย ๗.วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงโค/กระบือ ตำบลท่าแฝก ๘.วิสาหกิจชุมชนกลุ่มส่งเสริมอาชีพแปรรูปกล้วยหอมทอง ๙.วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกพืชไร่ พืชสวน บ้านจอมสัก ๑๐.วิสาหกิจชุมชนกลุ่มโคขุนพื้นเมืองเหนือเขื่อนสิริกิติ์ และแปรรูปวัตถุดิบท้องถิ่น ๑๑.แปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ หมู่ที่ ๓ ตำบลท่าแฝก อำเภอป่าปอ จังหวัดอุดรธานี

๒. การวิเคราะห์ Supply chain

ตารางที่ ๓๒ แสดงการวิเคราะห์ Supply chain ของสินค้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

		ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
มิติพื้นที่	สถานการณ์ปัจจุบัน	พื้นที่ภูเขาในตำบลท่าแฝก เป็นพื้นที่เกษตรอาศัยน้ำฝน ๑๐๐% ไม่มีเอกสารสิทธิ์	มีลานรับซื้อในชุมชนและจุดคัดเกรดเบื้องต้น	ขนส่งไปลานรับซื้อ .
	ปัญหา Pain point	ความเสี่ยงจากฝนทิ้งช่วงกระทบคุณภาพผลผลิต	พื้นที่เพาะปลูกอยู่ห่างไกลและลาดชัน ทำให้ค่าขนส่งสูง	ระยะทางในการขนส่งสู่ตลาดปลายทางไกลกระทบต่อความสด

	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	ใช้แอปพยากรณ์อากาศที่แม่นยำเพื่อวางแผนการใส่ปุ๋ย	ใช้ Mapping เทคโนโลยีวางแผนเส้นทางเก็บเกี่ยวเพื่อลดค่าเชื้อเพลิง	พัฒนาระบบ Traceability (QR Code Gi) ระบุพิกัดแปลงปลูกบนบรรจุภัณฑ์
มิติคน	สถานการณ์ปัจจุบัน	เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ	มีพ่อค้าคนกลางเป็นผู้รวบรวม	กลุ่ม Young Smart Farmer เริ่มเข้ามาทำตลาดออนไลน์ (D๒C)
	ปัญหา Pain point	ขาดแคลนแรงงานคนรุ่นใหม่ในการดูแลแปลงที่ต้องใช้แรงงานหนัก	เกษตรกรสูงวัยขาดอำนาจต่อรองราคา มักขึ้นกับพ่อค้าคนกลางที่เข้ามารับซื้อ	.ส่งเสริมให้เกษตรกรรุ่นใหม่เห็น ความสำคัญของการทำการเกษตร
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	ส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกล เช่น โดรน เพื่อท่นแรงผู้สูงอายุ	ใช้แอปพลิเคชันข้อมูลราคากลาง เพื่อสร้างความโปร่งใสในการรับซื้อ	สร้าง Content Marketing ผ่าน TikTok/FB โดยเน้น Storytelling ของคนในพื้นที่
มิติสินค้า	สถานการณ์ปัจจุบัน	ต้นทุนการผลิตสูง	ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน	รวมกลุ่มการจำหน่าย ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมให้เกษตรกรทำการตลาด
	ปัญหา Pain point	ผลผลิตกระจุกตัวในช่วงเดือน ส.ค. - ก.ย. ทำให้ราคาตกต่ำ	ขาดเทคโนโลยีการเก็บรักษาทำให้สินค้าเน่าง่าย	รายได้สุทธิต่อไร่ยังผันผวนตามตลาดกลาง ไม่สอดคล้องกับต้นทุนที่สูงขึ้น
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	ใช้เทคโนโลยีและผลิตเมล็ดพันธุ์เอง	ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มผลิต พันธุ์เมล็ดพันธุ์ ใช้เอง	เกษตรกรมีรายได้ต่อการผลิตเพิ่มขึ้น

บทสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

๑. แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการ

ตารางที่ ๓๓ แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการ เพิ่มประสิทธิภาพโดยการลดต้นทุนการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
๒. ชื่อแผนงาน	แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า
๓. แนวทางการพัฒนา	การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันภาคเกษตรด้วยการลดต้นทุนการผลิต
๔. หลักการและเหตุผล	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย ผลผลิตมากกว่าร้อยละ ๙๐ นำไปผลิตเป็นอาหารสัตว์ ทำรายได้ให้กับประเทศปีละหลายพันล้านบาท พื้นที่เพาะปลูกทั่วประเทศ ๗.๑๙๕ ล้านไร่ ผลผลิตรวม ๔.๗๘ ล้านตัน ผลผลิตเฉลี่ย ๖๖๙ กิโลกรัมต่อไร่ ต้นทุนการผลิต ๖.๑๖ บาทต่อกิโลกรัม ปัญหาการผลิตที่สำคัญ คือ ผลผลิตอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ต้นทุนการผลิตสูง ราคาผลผลิตไม่มีเสถียรภาพ ขาดแคลนแรงงานเก็บเกี่ยว ผลผลิตออกสู่ตลาดกระจุกตัวและมีความชื้นสูงทำให้ราคาตกต่ำ ประกอบกับการผลิตอาศัยน้ำฝนเป็นหลักทำให้ต้องเสี่ยงกับภัยธรรมชาติเป็นประจำ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเพื่อให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นและต้นทุนการผลิตต่อหน่วยลดลง ซึ่งเป็นวิธีที่เกษตรกรสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและขยายผลต่อไป
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	(๑) เกษตรกรสามารถใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อลดต้นทุนการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (๒) สนับสนุนการผลิตของเกษตรกรที่เป็นการผลิตสีเขียว (Green economy) ไม่มีของเสีย (Zero waste) เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เป็นผลผลิตที่มีคุณภาพ ปลอดภัย และเป็นผลดีต่อสุขภาพทั้งเกษตรกรและผู้บริโภค
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการขึ้นทะเบียนในระบบ Smart Traceability จำนวน Young Smart Farmer ที่ผ่านการอบรม Content Marketing และจำนวนช่องทางจำหน่ายออนไลน์ (FB/TikTok) ที่เปิดใหม่หรือปรับปรุง
๗. พื้นที่เป้าหมาย	ตำบลแสนตอ อำเภอน้ำป่าด จังหวัดอุดรธานี
๘. กิจกรรมหลัก	โครงการจะใช้โมเดล "คนรุ่นใหม่ขับเคลื่อน คนรุ่นเดิมผลิต" โดยใช้เทคโนโลยี
(๑) จัดทำระบบทวนสอบ	๑. จัดทำฐานข้อมูลพิกัดแปลงปลูกรายแปลง เชื่อมโยงข้อมูลเกษตรกรและใบรับรอง GAP เข้ากับระบบ QR Code
(๒) การตลาดดิจิทัล	๒. ออกแบบและจัดทำป้าย QR Code ที่ระบุข้อมูลเกษตรกรและกระบวนการผลิต เก็บเกี่ยว ๓. เปลี่ยนจาก Passive Selling (รอพ่อค้า) เป็น Active Selling (หาผู้บริโภค) ด้วยการจัดอบรม YSF/ทายาทเกษตรกร ในพื้นที่ให้เป็นนักการตลาดชุมชน อบรมการสร้าง Content บน TikTok และ Facebook จำนวน ๓๐ - ๕๐ คน

หัวข้อ	รายละเอียด
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรอำเภอน้ำปาด , องค์การบริหารส่วนตำบล
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	กุมภาพันธ์ – กันยายน ๒๕๗๐ (เน้นช่วงก่อนและระหว่างฤดูกาลเก็บเกี่ยว)
๑๑. งบประมาณ	๑๕๐,๐๐๐ บาท
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายได้รับการถ่ายทอดและมีความรู้ ความเข้าใจในการผลิต ๒ เกษตรกรสามารถใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อลดต้นทุนการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ๓. ได้เกษตรกรรุ่นใหม่และทายาทผ่านการอบรมทักษะการสร้าง Content และการตลาดออนไลน์จำนวน ๓๐-๕๐ ราย ๔. มีเพจ Facebook หรือ ช่อง TikTok ประจำสวนที่เปิดใช้งานได้จริงและมีการเคลื่อนไหว
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๒๐ เมื่อเทียบกับการขายแบบเดิม เกิดความร่วมมือระหว่างคนสองวัยในครัวเรือน ช่วยลดปัญหาการทิ้งร้างพื้นที่เกษตรและปัญหาแรงงานสูงวัยในระยะยาว

๒. สรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

ตารางที่ ๓๔ แสดงสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

โครงการ (Project)	ปัจจัยขาเข้า (Input)	กิจกรรม/กระบวนการ (Activities)	ผลการดำเนินกิจกรรม			แหล่ง งบประมาณ	ปีที่ ดำเนินการ
			ผลผลิต (Output) (เห็นผลทันทีหรือภายใน ๑ ปี)	ผลลัพธ์ (Outcome) (เห็นผลภายใน ๒ ปี)	ผลกระทบ (Impact) (เห็นผลภายใน ๓ - ๕ ปี)		
โครงการ เพิ่ม ประสิทธิภาพโดย การลดต้นทุนการ ผลิตข้าวโพดเลี้ยง สัตว์	เกษตรกรผู้ปลูก ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ วิทยากรนักวิชาการ	อบรมทักษะการผลิต และการตรวจวิเคราะห์ ดิน	เกษตรกรสามารถลด การใช้ปุ๋ยในการลด ต้นทุนการผลิต	เกษตรกรมีผลผลิต และรายได้เพิ่ม	เพื่อให้เกษตรกรลด ต้นทุนการผลิต เพิ่ม คุณภาพและลดการ ใช้สารเคมีให้มีความรู้ ความสามารถในการ ประกอบอาชีพด้าน การเกษตร	อบต. งบพัฒนา จังหวัด	๒๕๖๙- ๒๕๗๑
					รายได้สุทธิครัวเรือน เกษตรกรเพิ่มขึ้น		

๒. สรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

ตารางที่ ๓๗ แสดงสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

โครงการ (Project)	ปัจจัยขาเข้า (Input)	กิจกรรม/กระบวนการ (Activities)	ผลการดำเนินกิจกรรม			แหล่ง งบประมาณ	ปีที่ ดำเนินการ
			ผลผลิต (Output) (เห็นผลทันทีหรือภายใน ๑ ปี)	ผลลัพธ์ (Outcome) (เห็นผลภายใน ๒ ปี)	ผลกระทบ (Impact) (เห็นผลภายใน ๓ - ๕ ปี)		
โครงการยกระดับ เศรษฐกิจฐานราก สินค้า GI สับปะรด ห้วยมุ่นด้วยระบบ Smart Traceability และ Digital Marketing	๑.ฐานข้อมูล เกษตรกร GI/GAP	๑. จัดทำระบบ Smart Traceability ขึ้น ทะเบียนพิกัดแปลงและ ออก QR Code ราย แปลง	๑. ระบบฐานข้อมูลพิกัดแปลง ดิจิทัล ๑ ระบบ	๑. เกษตรกรมี ช่องทางขายตรง (D๒C) เพิ่มขึ้นและลด การพึ่งพาพ่อค้าคน กลางลงร้อยละ ๒๐	๑. รายได้สุทธิครัวเรือน เกษตรกรเพิ่มขึ้น	งบพัฒนา จังหวัด	๒๕๗๐
	๒.ทีมวิทยากรด้าน Digital Marketing และระบบ IT	๒.อบรมทักษะการเล่า เรื่องและการขาย ออนไลน์ผ่าน TikTok/FB	๒. เครือข่าย YSF หรือทายาท เกษตรกร ๓๐-๕๐ ราย ที่ทำ ตลาดออนไลน์ได้จริง	๒. ราคาจำหน่ายผลสด เกรดพรีเมียมเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๒๐ จากความ เชื่อมั่นในแบรนด์ GI	๒.เกิดสังคมเกษตร อัจฉริยะที่ดึงดูดคนรุ่นใหม่ กลับมาประกอบอาชีพใน ถิ่นกำเนิด ๓.สับปะรดห้วยมุ่นเป็น สินค้า Brand Leading ของจังหวัดอุตรดิตถ์ใน ระดับสากล	งบพัฒนา จังหวัด	๒๕๗๐

บรรณานุกรม

กรมชลประทาน. (๒๕๖๙). ระบบฐานข้อมูลโครงการชลประทานขนาดเล็ก อำเภอ น้ำปาด จังหวัดอุดรดิตถ์:

โครงการชลประทานอุดรดิตถ์

กรมพัฒนาที่ดิน. (๒๕๖๙). ข้อมูลกลุ่มชุดดินและสระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน อำเภอ น้ำปาด

จังหวัดอุดรดิตถ์. กรุงเทพฯ: กรมพัฒนาที่ดิน.

กรมส่งเสริมการเกษตร. (๒๕๖๙). ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการเกษตร.

กรมอุตุนิยมวิทยา. (๒๕๖๙). ข้อมูลปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิ จังหวัดอุดรดิตถ์. กรุงเทพฯ: กรมอุตุนิยมวิทยา.

ที่ว่าการอำเภอ น้ำปาด จังหวัดอุดรดิตถ์. (๒๕๖๙). ข้อมูลเขตการปกครองและข้อมูลพื้นฐานอำเภอ น้ำปาด.

อุดรดิตถ์: ที่ว่าการอำเภอ น้ำปาด.

ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC). การใช้ประโยชน์ที่ดินของอำเภอ น้ำปาด

[ออนไลน์]. ๒๕๖๘. แหล่งที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th> [๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘]

ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC). ทรัพยากรดินของอำเภอ น้ำปาด [ออนไลน์].

๒๕๖๘. แหล่งที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th> [๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘]

ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC). ทรัพยากรน้ำของอำเภอ น้ำปาด [ออนไลน์].

๒๕๖๘. แหล่งที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th> [๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘]

ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC). พื้นที่ป่าไม้อำเภอ น้ำปาด [ออนไลน์]. ๒๕๖๘.

แหล่งที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th> [๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘]

ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC). พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม (ข้าว

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์) [ออนไลน์]. ๒๕๖๘. แหล่งที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th> [๑๗ กุมภาพันธ์

๒๕๖๘]

สำนักงานเกษตรอำเภอ น้ำปาด. (๒๕๖๙). ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร อำเภอ น้ำปาด จังหวัดอุดรดิตถ์. อุดรดิตถ์:

สำนักงานเกษตรอำเภอ น้ำปาด.

สำนักงานประมงจังหวัดอุดรดิตถ์. (๒๕๖๙). ข้อมูลด้านประมง อำเภอ น้ำปาด จังหวัดอุดรดิตถ์. อุดรดิตถ์:

สำนักงานประมงจังหวัดอุดรดิตถ์.

สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ น้ำปาด. (๒๕๖๙). ข้อมูลด้านปศุสัตว์ อำเภอ น้ำปาด จังหวัดอุดรดิตถ์. อุดรดิตถ์:

สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ น้ำปาด.

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ น้ำปาด. (๒๕๖๙). ข้อมูลผลิตภัณฑ์ OTOP อำเภอ น้ำปาด จังหวัดอุดรดิตถ์. อุดรดิตถ์:

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ น้ำปาด.

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอุดรดิตถ์. (๒๕๖๙). ข้อมูลกลุ่มเกษตรกรและสหกรณ์ อำเภอ น้ำปาด จังหวัดอุดรดิตถ์.

อุดรดิตถ์: สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอุดรดิตถ์.

สำนักทะเบียนอำเภอ น้ำปาด. (๒๕๖๙). ข้อมูลจำนวนครัวเรือนและประชากร อำเภอ น้ำปาด จังหวัดอุดรดิตถ์.

อุดรดิตถ์: สำนักทะเบียนอำเภอ น้ำปาด.